

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ

ΤΑΞΗ: Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΥΛΗΣ

- Οι εικόνες υπάρχουν μέσα στην Εκκλησία για **αισθητικούς** λόγους –δηλαδή για να ομορφαίνουν τον χώρο. Πάνω απ’ όλα όμως υπάρχουν για **παιδαγωγικούς** και **θηρησκευτικούς** λόγους: για να μπορούν δηλαδή, ακόμα και οι άνθρωποι που δεν έχουν σπουδάσει, να **παίρνουν μια γεύση από τη θεολογία της Εκκλησίας**, να βλέπουν συγκεκριμένες **σκηνές από το Ευαγγέλιο** και να κατανοούν **βασικές αρχές της πίστης τους**. Γι’ αυτόν ακριβώς το λόγο οι εκκλησιαστικές εικόνες έχουν ονομαστεί το «**βιβλίο των αγραμμάτων**».
- Σε όλες τις εκκλησιαστικές εικόνες υπάρχει ένας χρυσός φόντος. Ο φόντος αυτός θέλει να δηλώσει το **φωτισμό** του εικονιζόμενου προσώπου από το Θεό –το πόσο κοντά είναι δηλαδή αυτο το πρόσωπο στο Θεό, πόσο στενή είναι η σχέση τους. Γι’ αυτό και το φως κυριολεκτικά **αναβλύζει** από το εικονιζόμενο πρόσωπο. Πουθενά στην εκκλησιαστική εικόνα δεν υπάρχουν σκιές.
- Όλες οι εικόνες είναι συμβολικές, κρύβουν δηλαδή ένα βαθύτερο νόημα. Η εικόνα του αγίου Γεωργίου (εικ.1), για παράδειγμα, συνοψίζει **την άποψη της Εκκλησίας για το Κακό**. Ο δράκος βλέπουμε ότι αιμορραγεί, έχει νικηθεί, αλλά δεν έχει πεθάνει. Αυτό σημαίνει ότι το **Κακό έχει νικηθεί, αλλά εξακολουθεί να υπάρχει**. Η εικόνα θέλει να μας δείξει ότι α) οι **χριστιανοί έχουμε κι εμείς να δώσουμε τις δικές μας μάχες** με το Κακό και β) το Κακό θα νικηθεί ολοκληρωτικά μονάχα με **την ανάσταση των νεκρών και τον ερχομό της Βασιλείας του Θεού**, όπου ο θάνατος δεν θα υπάρχει πια.
- Ανάλογο συμβολισμό κρύβει και η εικόνα του **Παντοκράτορα** στη Μονή του Σινά (εικ.2) Παρατηρούμε ότι στην εικόνα αυτή το ένα μάτι του Ιησού είναι υγιές, ενώ το άλλο μοιάζει σαν «χαλασμένο». Η εικόνα θέλει να μας δείξει ότι ο Χριστός **γνωρίζει πολύ καλά την ανθρώπινη φύση και τις «σκοτεινές» μας πλευρές**. Παράλληλα, δηλώνει ότι **ο Χριστός είναι ταυτόχρονα Αγάπη, αλλά και Δικαιοσύνη**: συγχωρεί και αγαπά όλους τους ανθρώπους –αλλά ταυτόχρονα και ότι το κήρυγμα, ο σταυρός και Ανάστασή του **κρίνουν τη ζωή, το ήθος και τη συμπεριφορά** του καθενός από εμάς.
- Ο Χριστός εμφανίζεται συνήθως στις εικόνες να κρατάει ανοιχτό το Ευαγγέλιο (εικ.3). Αυτό συμβολίζει ότι το **αληθινό νόημα του Ευαγγελίου μπορεί κανείς να το καταλάβει μονάχα όταν έρθει σε μία σχέση με το Χριστό**. Δεν διαβάζουμε την Αγία Γραφή σαν ένα οποιοδήποτε βιβλίο! Η χειρονομία του Ιησού –στο δεξί του χέρι – είναι μία απεικόνιση της συντομογραφίας του ονόματός του: IC XC. Αυτός είναι και ο βασικός τύπος **ιερατικής ευλογίας** στην Ορθόδοξη Εκκλησία.
- Πάνω από τον Ιησού βλέπουμε επίσης πολύ συχνά να υπάρχει η επιγραφή: «**Ο Ων**» (= **αυτός που υπάρχει**). Η επιγραφή θέλει να πει ότι, σε αντίθεση με εμάς, που είμαστε προσωρινοί και παροδικοί σε αυτόν τον κόσμο, **ο Χριστός είναι ο μόνος που υπάρχει πραγματικά –αφού είναι Θεός**.
- Στην εικόνα της **Παναγίας της Γλυκοφιλούσας** (εικ.4) ο Χριστός εμφανίζεται σε νηπιακή ηλικία. Τα χέρια της Παναγίας είναι **δυσανάλογα μεγάλα**, σε σχέση με το υπόλοιπο σώμα της. Αυτό θέλει να μας δείξει ότι η Παναγία δεν κρατάει στα χέρια της έναν απλό άνθρωπο, **αλλά τον ίδιο τον Θεό**. Στην ίδια εικόνα, παρατηρούμε ότι ο Χριστός κρατάει το στόμα της Παναγίας. Ο Χριστός είναι νήπιο ακόμα και δεν μπορεί να μιλήσει. Ο μόνος που γνωρίζει ποιος είναι πραγματικά ο Χριστός, είναι η μητέρα του. Ο Χριστός λοιπόν, **βάζοντας το χέρι του στο στόμα της Παναγίας, μοιάζει σαν να την «προτρέπει» να μιλήσει γι’ αυτόν**.

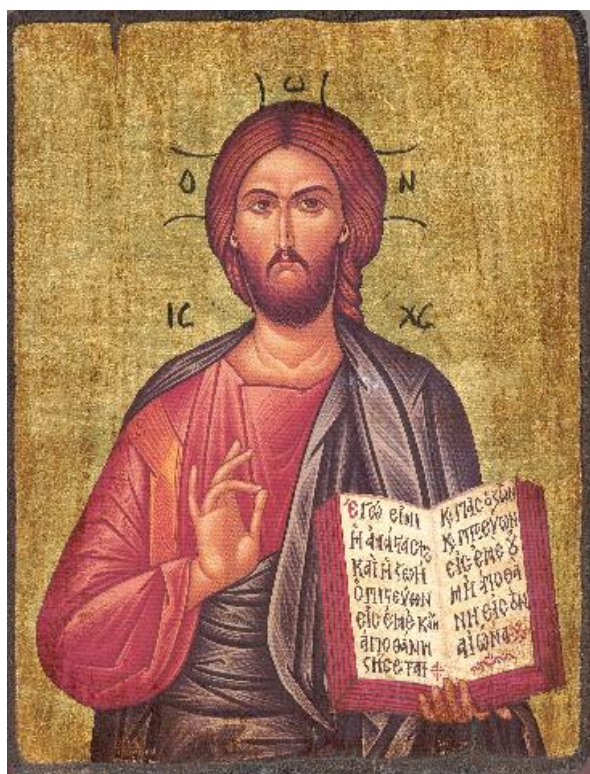
(Γυρίστε σελίδα)

Εικ. 1. Άγιος Γεώργιος

Εικ. 2. Παντοκράτορας (Μονή Σινά)

Εικ. 3. Ιησούς Χριστός – «Ο ΩΝ»

Εικ. 4. Παναγία η Γλυκοφιλούσα